

Царински поступак са привремено увезеним контејнерима

Савезна скупштина на седници Већа република 9. маја 2001.године, и на седници Већа грађана 10. маја 2001.године, донела је Закон о потврђивању приступања Савезне Републике Југославије Царинској конвенцији о контејнерима, коју је у Женеви 1972.године донела Европска економска комисија Уједињених нација.

Потврђивањем у Савезној скупштини и објављивањем ове Конвенције у Службеном листу СР Југославије, додатку међународни уговори бр.2/2001, створени су основни предуслови да наша земља, као страна уговорница пуноправно примењује овај међународни инструмент који је веома значајан у међународном транспорту робе, а нарочито у комбинованом транспорту.

Основни циљеви нове Царинске конвенције о контејнерима, 1972., је поједностављење и убрзање царинских формалности за привремени увоз контејнера који се користе у међународном саобраћају, чиме се постижу знатни економски ефекти који се огледају у смањењу временског задржавања контејнера на граници, не полагања обезбеђења на име царинских дажбина, не подношења царинских исправа и не плаћања накнада овлашћеним шпедитерима на име накнада за извршавање посредничке услуге.

Наиме Царинском конвенцијом о контејнерима омогућен је привремени увоз контејнера без царинских дажбина и такса и без увозних ограничења и забрана, под условом враћања у иностранство у року од три месеца од дана увоза. Привремени увоз контејнера одобрава се без подношења царинских исправа при увозу и враћању у иностранство и без полагања царинског обезбеђења.

Дефиниција контејнера

У смислу ове конвенције израз «контејнер» значи предмет транспортне опреме (изменљив сандук, преносна цистерна или друга случна конструкција):

- потпуно или делимично затворен да чини одељак намењен да се у њему држи роба;
- постојаног квалитета и према томе довољно јак да буде подесан за употребу више пута;
- специјално израђен да олакша превоз робе једном или са више врста транспорта без претоваривања;
- израђен за лако руковање, нарочито код претовара из једне врсте превозног средства у друго;
- израђен тако да се може лако пунити и празнити; и
- унутрашње запремине од једног кубног метра или више.

Израз «контејнер» обухвата прибор и опрему за контејнер који одговарају одређеном типу, под условом да се та опрема и прибор превози са контејнером. Израз «контејнер» не обухвата возила, прибор или резервне делове возила, или амбалажу.

Елементи који се расклапају, сматрају се контејнером.

Привремени увоз контејнера

Сходно одредбама конвенције свака страна уговорница одобрава привремени увоз контејнера, без обзира на то да ли су натоварени или не, без подношења царинских исправакоје се траже приликом увоза или поновног извоза контејнера као и без полагања обезбеђења уколико су испуњени услови из чл. 4. до 9. ове конвенције.

Међутим, одредбе конвенције се не односе на привремени увоз контејнера који су предмет куповине, закупа, изнајмљивања или уговора сличне врсте закључених од стране лица која имају пребивалиште или су настањена на њеном подручју.

Царински органи одобриће привремени увоз без подношења царинских исправа које се траже приликом увоза или поновног извоза контејнера као и без полагања обезбеђења само оним власницима, корисницима или њиховим представницима који су на основу закљученог уговора дали писмену обавезу да ће:

- а) оводити регистар о привременом увозу контејнера;
- б) царинским органима, на њихов захтев, доставити детаљне податке о кретањима сабог контејнера коме је одобрен привремени звоз, укључујући датуме и места уласка и изласка из поменуте земље;
- в) да ће извршити уплату оних увозних дажбина и такса које се захтевају у случајевима када нису испуњени услови привременог увоза.

Писмена обавеза власнику контејнера, корисника контејнера или њиховог представника је у форми уговора који је закључен између удружења чији су они чланови и Савезне управе царина.

О власницима или корисницима или њиховим представницима који су дали писмену обавезу наведену горе бићете накнадно обавештени.

Контејнери се могу привремено увести, односно извести само преко оне граничне царинарнице царинске испоставе коју је одредила Савезна управа царина а чији списак је дат у прилогу овог акта.

Привремено увезени контејнери треба да се поново извезу у року од три месеца од дана увоза. На захтев власника контејнера, корисника контејнера или њихових надлежних царинских органа у оправданим случајевима могу овај рок да продуже најдуже до три месеца.

Привремено увезени контејнери могу се поново извести преко било које надлежне царинарнице, чак иако то није царинарница преко које је извршењ привремени увоз.

У циљу провере кретања контејнера којима је одобрен привремени увоз, користиће се регистар који воде власници или корисници или њихови представници.

Без обзира на обавезу поновног извоза предвиђену горе, неће бити потрено поновно извести контејнере који су знатно оштећени, под условом да сходно прописима односно земље, као и захтевима царинских органа те земље контејнери:

- а) подлежу наплати увозних дажбина и такса прма времену и према стању у којем су пријављени; или
- б) уступљени, бесплатно, надлежним органима те земље; или

в) уништени под званичним надзором и о трошку заинтересованих страна, с тим што сваки спашени део или материјал подлеже увозним дажбинама и таксама према времену и стању у којима су пријављени.

Ако услед одузимања, привремено увезен контејнер не моће бити поновно извезен, обавеза поновног извоза наведена горе, јпривремено се обуставља док траје одузимање.

Сходно одредбама Царинске конвенције о контејнерима одобрава се привремени увоз прибора и опреме за привремено увезене контејнере који се или увозе заједно са контејнером да би се поново извезли засебно или са неким другим контејнером. Одредбе о привремено увезеним контејнерима примењују се мутатил мутандис на привремени увоз прибора и опреме за привремено увезене контејнере.

Коришћење контејнера у унутрашњем саобраћају

Контејнери који су привремено увезени на основу одредби Конвенције о контејнерима могу се користити у унутрашњем саобраћају само под условом да се:

а) транспорт контејнера обави одговарајућим директним путем до или близу места где ће се вршити утовар извозног терета или одакле контејнер треба да се празан врати у иностранство,

б) контејнер у унутрашњем саобраћају искористити само једанпут, и то непосредно пре његовог враћања у иностранство.

Привремени извоз контејнера

Одредбе о привремено увезеним контејнерима примењују се мутатис мутандис на привремени извоз контејнера.

Поступак у улазној/полазној царинарници

Царински органи ће из товарног листа (ЦМР, ЦИМ, бродског манифеста, авио товарног листа) утврдити да ли је реч о лицу коме је одобрено коришћење повластица на основу Царинске конвенције о контејнерима или није.

Уколико је реч о лицу које може да користи наведене повластице, царински органи ће, након што спроведу одговарајући царински поступак, оверити и уписати датум на товарни лист или бродски манифест (уколико има спецификација контејнера уз један од наведених докумената онда и њу) вратити возару а фотокопију истих задржати. Гранични царински органи ће водити посебан контролник, у електронској или писаној форми, о контејнерима а у складу са обрасцем датим у прилогу.

Податке из горе наведених контролника царинарница ће тромесечно достављати Управи царина – Одељењу за контролно аналитичке послове (ревизија).

Уколико је реч о лицу које није на списку корисника наведених олакшица над контејнером ће се провести поступак привременог увоза (односно гранична

царинарница ће надзорничком исправом контејнер упутити унутрашњој, а унутрашња царинарница ће провести поступак привременог увоза).

Царински дозвољено поступање са контејнерима

Царинском конвенцијом о контејнерима омогућен је привремени увоз контејнера без царинских дажбина и такса и без увозних органичења и забрана, под условом враћања у иностранство у року од три месеца од дана увоза. Надлежни царински органи могу овај рок да продуже у складу са чланом 4. Царинске конвенције о контејнерима.

Одредбама члана 14. Царинске конвенције о контејнерима прописано је да ова Конвенција неће спречити примену већих олакшица које Стране уговорнице одобравају, или би желеле да одобре једностраним одредбама, или на основу двостраних или вишестраних споразума, под условом да те олакшице не ометају примену одредби ове Конвенције. Обзиром да је од 01.01.2004.године ступио на снагу нови Царински закон који омогућава убрзање царински дозвољеног поступања са контејнерима, овлашћене ЦИ за царинско поступање са контејнерима могу поступати на неки од следећих начина:

1. Лице које је члан удружења у оквиру Привредне коморе Србије подноси улазној/полазној царинарници контејнерски контролник (дат у прилогу акта). Контејнерски контролник није царински документ.

Контејнерски контролник је документ који Привредна комора Србије издаје лицима која су чланови Удружења контејнериста. Контејнерски контролник служи као доказ да лице које га подноси има право да користи повластице прописане Царинском конвенцијом о контејнерима. Контејнерски контролник попуњава и оверава царински орган. Тако попуњен и оверен контролник служи као доказ да контејнер који је ушао/изашао на царинско подручје Србије у року који је прописан Конвенцијом.

Контејнерски контролник састоји се из два дела одвојена перфорацијом. На оба дела налазе се рубрике које су уоквирене и оне које нису уоквирене. Уоквирене рубрике попуњава власник, корисник или њихов представник, односно њихов возар или агент, док рубрике које нису уоквирене попуњава царински службеник.

Уколико је реч о лицу које може да користи наведене повластице, односно оно које има контејнерски контролник издат од стране Привредне коморе Србије, царински службеници ће након што спроведу одговарајући царински поступак оверити и уписати датум у контејнерском контролнику и исти вратити возару. Царински службеници попуњавају податке о улазној/излазној царинарници и датуму у оба дела везана за «улаз» и у оба дела контролника везана за «излаз».

Царински службеници на граничним прелазима ће водити посебне контролнике, у електронској или писаној форми, о контејнерима којима је одобрен улазак на основу одредби Царинске конвенције о контејнерима а у складу са обрасцем датим у прилогу, као и контејнере за које је евидентиран иступ из земље.

2. У случајевима када се роба допрема у контејнерима, исти се задужују на граници по транзитном документу ТД. Након истовара контејнер се одмах враћа у иностранство, при чему унутрашња царинарница врши упућење граничној царинарници по транзитној ЈЦИ са врстом поступка ТС. При чему је неопходно

полагање обезбеђења за плаћење царинског дуга или других дажбина које би могле настати у вези са робом.

3. У случајевима када се роба допрема контејнерима унутрашњој царинарници по транзитном документу, а контејнер се након истовара смешта на контејнерском терминалу регистрованом као Јавно царинско складиште јер чека на утовар извозног терета. Контејнер се сходно одредбама члана 126. до 138. Царинског закона смешта по царинској исправи УВ7. Након утовара извозног терета контејнер се упућује граничној царинарници транзитним ЈЦИ са врстом поступка ТС.

Уколико је реч о лицу које није члан Удружења контејнериста а неопходно је да се контејнер отпрема до места где ће се вршити утовар извозног терета које је различито од места истовара, над контејнером ће се спровести поступак привременог увоза сходно члану 160. до 166. Царинског закона. Гранична царинарница ће транзитним документом контејнер упутити унутрашњој царинарници у којој се врши истовар робе, а унутрашња царинарница ће спровести поступак привременог увоза.

Поступак у излазној/одредишној царинарници

Царински органи ће у излазној/одредишној царинарници, након што спорведу одговарајући царински поступак, оверити и уписати датум на товарни лист или бродски манифест (уколико има спецификација контејнера уз један од наведених докумената одна и њу) и исти вратити возару.

Одобравање контејнера за транспорт под царинским обележјем

Да би контејнери могли да се привремено увозе на основу Царинске конвенције о контејнерима, односно без подношења царинских исправа које се траже приликом увоза или поновног извоза контејнера као и без полагања обезбеђења исти морају претходно бити одобрени од стране царинских органа да се њима може вршити превоз робе под царинским обележјем.

Царинарница издаје Уверење о одобрењу, које одговара стандардном обрасцу из додатка 2 и 3 прилога 5 Конвенције, уколико контејнер испуњава услове који су прописани прилогом 4 Конвенције – Правилником о техничким условима који се примењују на контејнере који се прихватају за међународни превоз под царинским обележјем.

Поступак издавања Уверења о одобрењу састоји из две фазе прегледа контејнера и издавања Уверења о одобрењу.

Управа царина је прописала да само одређене царинске испоставе могу вршити преглед контејнера за превоз робе под царинским обележјем, док Уверење о одобрењу контејнера за превоз робе под царинским обележјем, на основу извештаја о прегледу издаје надлежна царинарница у управном поступку. Списак царинских испостава које могу вршити преглед контејнера дат је у прилогу.

Када царинарница која издаје одобрење сматра потребним, уз Уверење се прилажу фотографије или графички прикази оверени од стране тог органа.

Приликом издавања уверења контејнера у фази после израде, појединачно, уз молбу заинтересована странка је дужна да поднесе доказ о власништву – фактуру и уколико је контејнер страног порекла увозну царинску декларацију.

Свака Страна уговорница задржава себи право да одбије признавање важности одобрења за контејнере који не одговарају условима изетим у Прилогу 4 ове конвенције.

Пре поновног коришћења за превоз робе под царинским обележјем сваки контејнер чије се одобрење више не признаје треба да се врати у стање које је оправдало његово одобравање или да се пријави за поновно одобравање.

У случају да је недостатак постојао и у време када је вршено одобравање контејнера обавестиће се надлежни орган који је одговоран за то одобравање.

Уколико се установи да контејнери одобрени за превоз робе под царинским обележјем а у складу са поступцима прописаним у Прилогу 5, став 1. а) и б), уствари не испуњавају техничке услове из Прилога 4., орган који је издао одобрење предузећа такве мере које ће довести да контејнери испуњавају техничке услове, или ће повући одобрење.

Поступак за одобравање контејнера који одговарају техничким условима прописаним у Прилогу 4

Да би испунили услове за одобрење превоза робе под царинским обележјем контејнери треба да одговарају одредбама Правилника датог у Прилогу 4 о контејнерима.

Основно начело за одобрење контејнера за међународни превоз робе под царинским обележјима је да се оно може издати само за контејнере који су конструисани и опремљени тако да:

а) никаква роба не може бити извађена из или унета у запечаћени део контејнера без остављања видљивих трагова покушаја или без повреда царинских обележја;

б) се на њих могу лако и успешно ставити царинска обележја;

в) не садрже скривене просторе у којима би се роба могла сакрити;

г) сви простори у које се може ставити роба буду лако приступачни за царинске прегледе.

Контејнери могу бити одобрени за превоз робе под царинским обележјем:

а) или у фази израде, према типу конструкције (поступак за одобравање у фази израде); или

б) у фази после израде, појединачно или за одређени број контејнера истог типа (поступак за одобравање у фази после израде).

По завршеном поступку одобравања царинарница одговорна за издавање одобрења издаје подносиоцу захтева уверење о одобрењу које ће важити зависно од случаја, за неограничену серију контејнера одобреног типа или за одређени број контејнера.

На основу добијеног Уверења о одобрењу власник контејнера стиче право да постави таблицу о одобрењу на одобрени контејнер или контејнере. Таблица о

одобрење биће причвршћена трајно и на добро видљивом месту близу других таблица о одобрењу издатих за службене потребе.

Таблице о одобрењу, сходно моделу приказаном у додатку 1 прилога 5 Конвенције, има облик металне плоче величине 20x10 цм. На њој су одштампани и утиснути на енглеском или француском језику следећи подаци:

- а) текст «одобрено за превоз под царинским обележјем»;
- б) знак земље у којој је одобрење издато помоћу имена или помоћу шифре те земље из ISO, алфа-2 списка предвиђеног Стандардом ISO 3166, или знаком за идентификацију земље регистрације моторног возила у међународном друмском саобраћају, и бројем (бројевима, словима, итд) уверења о одобрењу и годином када ја уверење издато (нпр. «NL/26/73» значи «Холандија, уверење о одобрењу бр.26, издато 1973.године»);
- в) редни број додељен за контејнер од стана произвођача (фабрички број);
- г) ако је контејнер одобрен према типу, идентификациони бројеви или слова за тај тип контејнера.

Обележавање контејнера

У циљу коришћења олакшица предвиђених овом конвенцијом контејнери ће бити означени на начин прописан у прилогу 1 Конвенције, односно на контејнерима, на одговарајућем и добро видљивом месту, морају се налазити следећи подаци:

1) име власника или корисника, (Земља којој припадају контејнери може се исписати пуним именом или шифром земље ISO, алфа-2, која је предвиђена међународним стандардом ISO 3166, или распознавајућом ознаком која се користи за означавање земље регистрације моторних возила у међународном друмском саобраћају. Свака земља може условити употребу свог имена или распознавајуће ознаке на контејнеру сходно својим националним прописима. Идентитет власника или корисника може се исписати или пуним именом или утврђеном ознаком за идентификацију, с тим што се искључује коришћење симбола као што су амблеми или заставе).

2) ознаке и бројеви за идентификацију контејнера дати од стране власника или корисника, и

3) тежина (тара) контејнера укључујући сву његову опрему која је трајно причвршћена.

Контејнери одобрени за превоз под царинским обележјем носиће осим тога следеће податке који ће такође бити означени на табlici о одобрењу у складу са одредбама члана 5:

- 4) серијски број произвођача (фабрички број); и
- 5) ако су одобрени према типу конструкције, идентификационе бројеве или слова за тај тип.

Овим актом стављају се ван снаге акт Савезне управе царина 06 број 9587/1 од 01.јула 1974.године.

(Акт Управе царина 01/3 Д-2103/1 од 25.02.2003. године)